

ŻYCIE PARAFJALNE

PARAFJA PRZEN. TRÓJCY w BĘDZINIE.

Porządek nabożeństw

Niedziela siędemdziesiątnica 5 lutego

Godz. 6.30 Prymaria Ks. Stasiński, nauka Ks. Proboszcz. Godz. 8 Msza św. w więzieniu z nauką Ks. Stasiński. Godz. 9 Msza św. wojskowa Ks. Proboszcz. Nauka Ks. Bartyzel. Godz. 10 Msza św. szkolna Ks. Bartyzel, nauka Ks. Prof. Uchto. Godz. 11 Suma Ks. Bartyzel, kazanie Ks. Proboszcz. Godz. 15.30 Nieszpory Ks. Proboszcz, nauka Ks. Stasiński.

Niedziela sześćdziesiątnica 12 lutego.

Godz. 6.30 Prymaria Ks. Bartyzel, nauka Ks. Proboszcz, Godz. 8 Msza św. w więzieniu z nauką Ks. Bartyzel. Godz. 9 Msza św. Wojskowa Ks. Proboszcz, nauka Ks. Stasiński. Godz. 10 Msza św. szkolna Ks. Stasiński, nauka Ks. Prof. Uchto. Godz. 11 Suma Ks. Stasiński. Kazanie Ks. Proboszcz. Godz. 15.30 Nieszpory Ks. Bartyzel.

Poświęcenie

Poświęcenie nowego obrazu św. Dominika w ołtarzu Matki Bożej Różańcowej nastąpi w niedzielę 5 lutego przed nieszporami. W czasie nieszporów będzie wygłoszona specjalna nauka na temat św. Dominika. Obraz namalował artysta-malarz p. Franciszek Nowakowski z Kielc. Artysta jest uczniem Jana Matejki. Fundatorem obrazu jest Żywy Różaniec Zarząd Ż. R. serdecznie zaprasza jaknajliczniejsze rzesze parafian na uroczystość poświęcenia obrazu św. Dominika.

Zebrańia

Dziś po nieszporach odbędzie się zebranie Żywego Różańca w Domu Katolickim.

Kalendarzyk K. S. Młodzieży

W dniu 5. lutego o godzinie 10 K.S.M.Ż. i K.S.M.M. weźmie udział w nabożeństwie.

W czwartek o godz. 18 zbiórka Zastępu K.S.M.Ż. na Gzichowie.

W piątek o godz. 19.30 zbiórka zastępu druhen z Małobądza w Domu Kat.

W piątek o godz. 19 zbiórka zastępu druhow Gzichów na ul. Polnej.

W sobotę o godz. 19.40 zbiórka zastępu K.S.M.M. Małobądź w Domu Kat.

W poniedziałek, środę i piątek świetlica druhen w Domu Kat. od godz. 18—20.30.

We wtorek, czwartek i sobotę świetlica dla druhow w Domu Kat. od godz. 18—20 30.

Kierownictwo KSMŻ i KSMM.

Ruch w parafii.

Zapowiedzi przedślubne.

Leopold Główniak k., Narutowicza 8, z Reginą Gruszczyńską p. Narutowicza 8, Franciszek Widerak k., Kołtątaja z Anną Zeidlitz p., Stalowa Wola, Edward Kusak k., Czeladź z Anastazją Krzykalską p., Małachowskiego 16, Władysław Ociepka k., Siemońska 13 z Janiną Curyłówną p., Kołtątaja 43, Alek-

sander Szeniec k., Sobieskiego z Tomirą Włyńską p., Pogoń, Jan Barczyk k., Korzeniec z Marią Gołębiowską p. Małachowskiego 13, Hieronim Góra k., Pińczycze z Marią Faba p., Sarnów, Jan Kołodzki k., Podzamecze 9 z Marią Juszczykówną p., Podzamecze 9.

Przez chrzest stali się dziećmi bożymi.

Jan Rutkowski, Stanisława Sibiak.

Odeszli do wieczności.

Śp. Stanisław Głębik l. 40, Piotr Duda l. 60, Katarzyna Capek l. 42, Trojan Kwiek l. 14, Bronisław Sobczyk l. 52, Janusz Suwała l. 3, Bronisław Solipiwo l. 37, Maria Foks l. 30, Stanisław Janas l. 61, Edmund Czechowski l. 44, Wincenty Rojewski l. 70, Konstancja Kowalczevska l. 78.

Wieczne odpoczywanie.

Ze starych dokumentów będzińskich

II. Szpital.

Cyrkularz od Prefekta Powiatu Olkuskiego:

— Przyłączając schemat zalecam J. W. P. Burmistrzowi, aby podług onego złożyli wykaz stanu kasy szpitalnej, to jest od dnia 1 czerwca 1899 roku do dnia ostatniego maja 1900 roku z dołączeniem protokołu objaśniającego każdy szczegół dochodu i rozchodu, naczym się zasada stosownie do tytułów etatowych dokładnie opisując etaty Rządu zeszłego gdzie takowe egzystowały w kopii (w odpisie) wierzytelnej z dowodami usprawiedliwiającymi załączyl. Gdzie zaś burmistrz nie jest w swej mierze wiadomym, wezwał do tego księdza z funduszami i wydatkiem szpitala trudniącego się i tego w przeciągu 8 dni oczekuję, gdzie zaś szpitala nie ma, tedy raport o tym zdać należy.

Olkusz, dnia 26 maja 1900 roku.

Mitkowski
za J. W. Prefekta.

Cyrkularz ten wywołał wielki rwetes między ówczesnym burmistrzem i proboszczem Będzina. Dzięki jednak temu zarządzeniu mamy choć niektóre wiadomości dotyczące się „Szpitala tutejszego w Mieście Będzin w Powiecie Olkuskim w Departamencie Krakowskim“.

Na jeden z Cyrkularzy ówczesny ks. prob. Hachulski tak odpisuje:

Prześwietna Podprefekturo!

Odebrawszy nakaz od Prześwietnej Podprefektury dnia 29 grudnia 1911 roku przesłania dokumentów okazujących przychody Szpitala Będzińskiego, donoszę, że ich więcej nie ma nad te Tabelle, którem przesłał Prześwietnej Podprefekturze. Przyczyna tego, że Pleban Będziński nie był nigdy Prowizorem Szpitala i nim nie zarządzał, tylko Mieszczanie obierając z grona swego Prowizora, (którym i teraz jest Sławetny Paweł Sołtysek) ci więc nie

starali się o Extrakt Dokumentów z Sądów właściwych wyciągnąć, tak ś. p. Kazimierza jako i Stanisława Miroszewskich fundusz Szpitalowi czyniących; co teraz czyni trudność ich dostawienia, nie wiedząc gdzie się te Akta znajdują. Jeżeli więc Prześwietna Podprefektura osądzi być obowiązkiem Prowizora tych poszukiwania, Pleban Bendziński jak najpokorniej uprasza, aby był od tego ciężaru wolny, nie będąc Prowizorem, a do tego kaleka na rękę prawą i falujący po części na oczy, a nadto sprawujący obowiązki Urzędnika Stanu Cywilnego, co dla niego jest dosyć ciężarem, o którą łaskę dopraszając się, zostaje uszanowaniem i upoważnieniem Prześwietnej Prefektury najniższym sługą

Ks. Hachulski.

2 stycznia 1812 r.

Na niniejszy raport podprefekt odpowiada, że brak dowodów na fundusze szpitala nie mogą wpłynąć na jego dochód, gdyż muszą się znajdować opisy stanu funduszków. Z obowiązków Prowizora ks. plebana nie może zwolnić, skoro już raz „wyraźnie czy domniemanie przyjął na siebie”.

Tak więc mimo chęci pozbycia się tego ciężaru, ks. Hachulski pełni urząd Prowizora i posyła w roku 1817, dnia 31 marca dwie kopie Wizyty Generalnej Kapitałów i Funduszków Szpitala.

I jedna z tych kopii okazuje się bezcenną, gdyż z niej dowiadujemy się mniej więcej o początkach szpitala.

W roku 1690 Adam Porębski zapisuje na ubogich szpitala 1 florenów gr. 15. Tegoż roku również 4 florenów 15 gr. zapisał Jan Kotuleski. W roku 1716 Wojciech Ciołkiewicz 1 florena. W roku 1809 (?) Bartłomiej Lissowski fl. 4 i Ignacy Stykowski organista będziński fl. 3. Legaty te były zapisane w Zapiskach Kościoła i stwierdzone przez wizytacje biskupią w roku 1802.

„Protokół o Stanie, Dochodach i Rozhodach szpitala Bendzińskiego tak w ogólności jak i w szczególności ułożony” z dnia 31 marca 1817 roku głosi:

„Szpital drewniany w Mieście Bendzin za Bramą ma w sobie 12b dwie i komorę, w których mieszka 7-*miu* ubogich ludzi; ten szpital ma 5 ogrodów a Dochodów wszelkich ma rocznie 175 zł gr. 21, które to Dochody w szczególności z następujących wynikają źródeł”.

1) Śp. Kazimierz Miroszewski na wsi Małobądzu zabezpieczył kapitał składający się z tysiąca złotych

pojskich. Od tego kapitału szpital pobierał czynszu 70 zł., teraz zaś 35.

2) z dzierżawy ogrodów szpitalnych z których obywatele będzińscy dzierżawcy płacą 25 złotych 21 groszy.

3) Od kapitału 20:0 zł. zapisanych przez śp. Stanisława Miroszewskiego a zabezpieczonych na dobrach Mijaczów i Benduszu w r. 1800 w powiecie Lelowskim złotych 100.

Czynsz od 300 zł. za ogród mający w sobie zagonów 14 za szpitalem leżący w r. 1800 od Sławetnego Magistratu Bendzińskiego na plac do wystawienia domostwa sprzedany Maciejowi Ciszskowi i Franciszkowi Latosińskiemu obywatelom Bendzińskim.

Rozchód wynosił na pensje dla 7 ubogich 115 zł. na opał 54 zł i na reperacje szpitala i ochędóstwo zł. 6 gr. 21.

Ogrody i rolę szpitalną dzierżawili: Franciszek Latos za 1 zł. i 6 gr. Antoni Zaręba za 29 gr. Ks. kapelan za 20 gr. Walenty Ścibich za 1 zł i 6 gr. Jeden ogród dzierżawił każdorazowy prowizor szpitala wzamian za swoją pracę. Ogród znajdujący się za szpitalem o 14 zagonach obsiewały same babki szpitalne.

Poza tym na rzecz szpitala płacili z ogrodów z łąk i kapitałów następujący mieszkańcy: Marianna Gdeszowa z ogrodu 12 gr. Franciszka Ciszkowa z roli 21 gr. Teresa Jędrzyckowa z roli 21 gr. i z łąki z Wartakiem 2 zł. Jan Karwat i Dominik Michalik z roli 12 gr. Jędrzej Wartak z ogrodu 1 zł. Łukasz Jędrzycek i Ciszkowie z ogrodu 20 gr. Józef Gęborski z ogrodu 15 gr. Mateusz Walugowski od 50 grzywien 2 zł. Jędrzej Wartak z ogrodu 4 1/2 gr. Łukasz Frankowicz z roli 15 gr. Franciszek Kapuścik z roli 6 gr. Maciej Bandys z roli 6 gr. Józef Gęborski z ogrodu 2 gr Walenty Galancik od sumy zł. 8 płaci 12 gr. Ignacy Stykowski od sumy zł. 55 na ogrodzie zapisanej 3 zł.

Z pól Zygumcikówskich pleban 4 zł. Mateusz Kokoszka od zł. 50 na stodołę od Koniecznych 1 zł. Walenty Ścibich z ogrodu 1 zł. 6 gr. Wojciech Kapuścik od ogrodu 1 zł. 6 gr. Michał Sędkowski od krowy 12 gr. Tomasz Jędrzycek z ogrodu 1 gr. Maciej Ciszek z drugiej części 1 gr. Antonia Ciszek z trzeciej części 1 gr. Magdalena Goleszowa z ogrodu 6 gr. Szymon Białasik z domu 12 gr. Razem 21 zł. 20 gr.

W uwagach własnoręcznie ks. Wawrzyniec Hachulski, proboszcz będziński dodał: „Dochód szpitala mógłby być podwyższony, gdyby ogrody szpitalne były powierzone przez licytację więcej dającym”.

Z tej propozycji prokurator nie skorzystał ponieważ na tymże dokumencie taką czyni uwagę: „powiększenie dochodów być nie może gdyż żadne legacie zapisy u obywateli będzińskich, którzy grunta i ogrody szpitala trzymają, nie znajdują się”.

Tak więc istnienie szpitala w Będzinie przynajmniej od wieku 16-go jest rzeczą zupełnie pewną. Gdzie zaś znajdowała się brama miejska, a za nią szpital i jego ogrody i role — dotąd z zebranych 12 dokumentów trudno mi jest określić. Ogólnie tylko wskazać można na dzisiejszy teren ulic Piłsudskiego i Modrzejowskiej.

Ks. L. Stasiński

Sprawozdanie roczne Oddziału K. S. M. Ż.

Rok 1938 naszej pracy zaznaczył się dużą ruchliwością i pracowitością. Ogólna liczba druchen wynosi 74 i 11 kandydatek, razem 85. Druhen brały udział w zjeździe delegowanych w Częstochowie, w rekolleksjach zamkniętych, w zlocie okręgowym w Sosnowcu oraz urządziły 2 akademie i 2 piesze wycieczki.

Pragnąc wzmocnić pracę położono wielki nacisk na zbiórki 3 Zastępów, których odbyło się 63. Zebrań kierownictwa 10, ogólnych wszystkich druchen 7.

W kasie obrót roczny wynosił 406 zł. 21 gr. Na rok bieżący w kasie zostało gotówką 121 zł. gr. 48. Oddział zakupił do Domu Kat. 20 krzesel.

Ks. asystent Stasiński i pp. Misiórsy ofiarowali do biblioteki książek 122.

W programie pracy na rok 1939 postanowiono uwzględnić następujące działy: oświatowy, religijny, organizacyjny, praktyczny, rozrywkowy, finansowy i wychowania fizycznego.

Skład nowego kierownictwa przedstawia się następująco: prezeska Cieplakówna, sekretarka Załówna, skarbn. Kapuścikówna zastępowa Małobądzka Szuknikówna M., zastępowa Gzichowa Kondracka Wł.

Mamy nadzieję, że obecny rok będzie daleko jeszcze owocniejszy, gdyż posiadamy już własną świetlicę w Domu Kat.

Na tym miejscu należy się szczególnie gorąco podziękowanie ks. asystentowi, iż dzięki Niemu powstały nowe Zastępy na Gzichowie i w Małobądzu, p. Instruktorce okręgowej Z. Wróblewskiej za Jej opiekę oraz byłej prezesce i sekretarce, siostrom Łabusiównom, za ich wieloletnią pracę w Kierownictwie. E. Cieplakówna, prezeska.